

Nr 316.

Av herr **Björkman, Gustaf, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 m. m.

De grunder för beräkning av jordbruksfastighets taxeringsvärde vid 1933 års allmänna fastighetstaxering, som av Kungl. Maj:t framlagts i propositionen nr 281 med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 sept. 1928, giva enligt vårt förmenande i vissa hänseenden rum för erinringar. Vi få därför föreslå riksdagen att i här nedan angivna hänseenden besluta ändring eller tillägg till berörda proposition.

Värde å övrig mark.

Beträffande värdet å »övrig mark», d. v. s. impediment såsom mossar, myrar, kärr, berg, fjällmark och annan dylik mark, uttalar domänstyrelsen i sin såsom bilaga till propositionen avlätna framställning till Kungl. Maj:t följande: »Angående den med skogstaxeringen nära förbundna taxeringen av övrig mark har styrelsen, sedan taxeringen i fråga avsevärt förbättrats, ansett hittills givna anvisningar vara tillfyllest.» I skogsvärderingsinstruktionen säges härom under punkten 2 endast följande: »Värdet av sådan mark (impediment) — — — skall inräknas i värdet av fastigheten i övrigt.»

Undersöker man vilka regler, som gällde för värderingen av »övrig mark» vid taxeringen 1933, så finner man, att ej heller då några konkreta värderingsgrunder funnos intagna i själva författningen. Emellertid tillkommo under hand vissa värderingsnormer, vilka av taxeringsnämnderna på ett mycket olikartat och godtyckligt sätt tillämpats. Sålunda föreslog domänstyrelsen vid förarbetet till skogsvärderingsinstruktionen för 1933 års taxering, att lagen borde inbjuda till en försiktig värdering av övrig mark. Det ifrågasattes, att i en eller annan form meddelande skulle lämnas därom, att det eventuella värdet av övrig mark i varje fall skulle understiga det markvärde per hektar, som i tab. I till skogsvärderingsinstruktionen angivits för skogsmark av lägsta bonitetsklass (0.50) och för skogen åsatt rotvärdeklass. När t. ex. vid ett rotvärde av 4 kronor och en bonitet av 0.50 markvärdet enligt tab. I utgör 5 kronor, så skulle enligt domänstyrelsens förslag värdet av impediment understiga 5 kronor per hektar. Såsom ovan framhållits, blev emellertid denna värderingsgrund icke lagfäst. Den diskuterades vid det möte med kronoombuden, som hölls inom finansdepartementet hösten 1932, samt torde därvid hava rekommenderats för tillämpning, ehuru olika uppfattning därom blivit rådande.

Av den av byråcheferna Höijer och Lindeberg på finansministerns uppdrag verkställda utredning om taxeringsutfallet vid 1933 års taxering, som publicerats, framgår även, att vid sagda taxering 99 % av all »övrig mark» åsatts värde. Dessa värden växla, om man bortser från Skånelänen, mellan 0.7 och 27.2 kronor per hektar.

Vi kunna icke dela den av Kungl. Maj:t företrädde uppfattningen, att impedimenten i allmänhet skola åsättas värde. Givetvis kan det inträffa fall då impediment kunna äga något värde för speciella ändamål. Emot taxeringsvärdets åsättande i dylika fall hava vi ingen erinran. I allmänhet sakna emellertid impedimenten varje värde. De utgöra däremot oftast ett hinder för fastighetens rationella skötsel och äro i många fall minusvärden för fastigheten. Vid avverkningen utgår körningspriset vanligen pr km av vägens längd, och då moss- och myrmarkerna bidraga till en förlängning av vägarna, kan betydande fördyring av kostnaderna härigenom uppkomma. Det samma gäller även gångtidsersättning till huggarna. Det inträffar även att snö under hösten faller innan marken frusit, varvid dyrbara arbeten uppkomma för vägars iordningställande över myrmarkerna, och det kan förekomma att avverkningarna helt omöjliggöras. Detta endast som exempel på att markägaren i allmänhet har mera skada än nytta av impedimenten. I allmänna fastighetshandeln räknar man ej vare sig från säljare- eller köparehåll något värde å impediment.

Att under sådana förhållanden inräkna impediment som underlag för beskattning måste vara en i högsta grad inkonsekvent åtgärd.

De böra däremot upptagas i deklarationerna till sin hela areal, i och för arealredovisningen.

Kapitaliseringsfaktorn.

Kungl. Maj:t föreslår, att den procent, enligt vilken den normala skogsavkastningen skall kapitaliseras för erhållande av normalvärdet å skogsmark och växande skog vid 1938 års fastighetstaxering, skall sänkas från 5 till 4. Denna åtgärd innebär i och för sig ett höjande av skogsvärdena med 25 %. Kungl. Maj:t finner denna höjning motiverad med hänsyn till ränteläget samt framhåller, att man torde ha att emotse en sänkning av rotvärdena, varför den totala höjningen av skogsvärdena ej skulle bli mer än 14 å 15 %.

Det må häremot först och främst erinras, att det är mycket ovisst, om rotvärdena komma att nedgå så mycket, som propositionen ställer i utsikt. Kungl. Maj:t grundar sitt uttalande härom på statistik från vissa av domänverkets försäljningar. Dessa försäljningar torde icke vara representativa för prisläget å skogsprodukter i allmänhet i landet. Det är av flera anledningar att befara, att man, om kapitaliseringsfaktorn sänkes till 4, kan komma till en slutlig höjning av taxeringsvärdena å skog med 20 % eller däröver. Men även genom inrättande av den sakkunnigeinstitution, som av domänstyrelsen föreslagits och som i propositionen omnämnes, kan man förvänta en effek-

tivisering av taxeringsresultatet beträffande den relativa skogstillgången som kommer att leda till ett stegrad skogsvärde.

Vi finna detta vara en farlig utveckling under nuvarande osäkra ekonomiska läge, då man så föga vet om skogsfastigheternas verkliga värden efter 1939.

Denna vår uppfattning delas av ett flertal myndigheter. Främst må erinras om att kammarrätten finner berörda åtgärd äventyrlig och därför föreslår kapitaliseringsfaktorns fastställande till $4\frac{1}{2}$. Samma ståndpunkt intages av länsstyrelserna i Östergötlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Västmanlands och Jämtlands län, vilka alltså önska kapitaliseringsfaktorn $4\frac{1}{2}$. Länsstyrelserna i Uppsala och Älvsborgs län anse, att taxeringsvärdena å skog böra bli oförändrade, vilket är ungefär detsamma som att förorda faktorn $4\frac{1}{2}$. Slutligen hava fyra länsstyrelser, nämligen i Kronobergs, Gotlands, Örebro och Kopparbergs län, uttalat, att kapitaliseringsfaktorns sänkning måste åtföljas av repartitionstalets för skogsvärdet sänkande från 0.04 till 0.03, vilket man får anse innebära ett bibehållande av nuvarande taxeringsvärden av skogsmark och växande skog.

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund och de hörda enskilda organisationerna hava velat bibehålla kapitaliseringsfaktorn 5.

Majoriteten av de hörda myndigheterna har sålunda avstyrkt förslaget att utan vidare sänka kapitaliseringsfaktorn till 4.

Vi torde sålunda hava ett starkt stöd av statens på området sakkunniga myndigheter, då vi föreslå, att kapitaliseringsfaktorn vid 1938 års fastighetstaxering fastställas till $4\frac{1}{2}$.

Under hänvisning till den motivering, som ovan framlagts, få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta,

dels att vid 1938 års fastighetstaxering värde ej skall åsättas »övrig mark» annat än i de särskilda fall, då sådan mark ger avkastning eller på något sätt kan nyttiggöras, samt

dels att kapitaliseringsfaktorn vid beräklandet av skogsmarks och växande skogs normalvärde skall utgöra $4\frac{1}{2}$.

Stockholm den 16 april 1937.

Gust. Björkman.

Gustaf Tamm.

O. A. Ernfors.

